

არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის - მართლმადიდებლური საღვთისმეტყველო უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების - საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალიური მართლმადიდებელი ეკლესიის თბილისის სასულიერო აკადემიისა და სემინარიის (ს/კ 404439247)

აკადემიური ეთიკისა და სამსახურებრივი საქმიანობის ფარგლებში სამეცნიერო-საგანმანათლებლო ფუნქციის განმახორციელებელი პერსონალის სამსახურებრივი პასუხისმგებლობის შესახებ
დებულება

მუხლი 1. ზოგადი დებულებები

1. თბილისის სასულიერო აკადემიისა და სემინარიის (ტექსტში შემდგომ - თსას) აკადემიური ეთიკისა და სამსახურებრივი საქმიანობის ფარგლებში სამეცნიერო-საგანმანათლებლო ფუნქციის განმახორციელებელი პერსონალის სამსახურებრივი პასუხისმგებლობის შესახებ დებულების (შემდგომში - „დებულება“) მიზანია, ხელი შეუწყოს თსას-ში საღვთისმეტყველო სამეცნიერო და აკადემიური საქმიანობისა და შინაგანი პასუხისმგებლობის დონის, საზოგადოებაში თსას-ის პრესტიჟის ამაღლებას, საერთაშორისო სამეცნიერო სტანდარტების დანერგვისათვის ქვეყნის ნორმების რეგულირებასა და პასუხისმგებლობის ფორმების დამკვიდრებას.
2. დებულების მოთხოვნები ვრცელდება თსას-ში დასაქმებულ სამეცნიერო-საგანმანათლებლო ფუნქციის განმახორციელებელ პერსონალზე (ამ დებულების მიზნებისათვის ტექსტში შემდგომ - „პერსონალი“), რომელიც თავისი სამსახურებრივი საქმიანობის ფარგლებში უფლებამოსილია შექმნას და გაასაჯაროოს ან/და გამოაქვეყნოს სამეცნიერო-კვლევითი და საგანმანათლებლო საქმიანობის შედეგად მიღებული ნაშრომი. ზემოაღნიშნული ვრცელდება დოქტორანტებზეც, რომლებიც სასწავლო პროგრამის ფარგლებში უფლებამოსილნი არიან შექმნან და გაასაჯაროონ ან/და გამოაქვეყნონ სამეცნიერო-კვლევითი და საგანმანათლებლო საქმიანობის შედეგად მიღებული ნაშრომი.
3. დებულების დანიშნულებაა, მასში გათვალისწინებული პროცედურების მეშვეობით ხელი შეუწყოს სწავლებასა და კვლევას, პერსონალის/დოქტორანტის აკადემიური კეთილ-სინდისიერებისა და მიუკერძოებლობის განმტკიცებას, საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი საღვთისმეტყველო ნაშრომების გამოქვეყნებასა და რეცენზირებას თსას-ის მიზნების მისაღწევად; ამავდროულად განსაზღვროს პასუხისმგებლობის ის ზომები, რომლებიც შეიძლება მოჰყვეს აკადემიური ეთიკის დარღვევას.

მუხლი 2. აკადემიური ეთიკის დარღვევის სახეობები

1. **პლაგიატი**, რაც გულისხმობს ნაშრომისა ან მისი ნაწილის როგორც საკუთარს წარმოდგენასა და გამოყენებას ავტორის მითითებისა და საჭიროების შემთხვევაში მისი ნებართვის გარეშე. აქვე იგულისხმება გამოუქვეყნებელი ნაშრომი ან მისი ნაწილი, რომელზეც მტკიცდება ავტორობა, დაცვის მიზნით მომზადებული და წარმოდგენილი სადისერტაციო ნაშრომი, თეორიები, ცნებები, მონაცემთა წყარო-მასალები,

სახელმძღვანელოები, მეთოდოლოგიები ან დასკვნები, გრაფიკები, გამოსახულებები და სხვ.

2. **კომპილაცია**, რაც გულისხმობს ნაშრომის შექმნას საავტორო უფლებით დაცული, სხვის მიერ მიღებული კვლევითი შედეგების, ნაშრომების გამოყენებას ან მათს დაჯგუფებას წყაროების საკუთარი დამუშავებისა და ინტერპრეტაციის გარეშე.

3. **გაყალბება/ფალსიფიკაცია**, რაც გულისხმობს ნაშრომში მონაცემების ცვლილებას, მონაცემებით მანიპულირებას, მიღებული შედეგების შერჩევითად გამოყენებას (წყაროების, შედეგების ან მეთოდოლოგიის, გრაფიკებისა და გამოსახულებების ჩათვლით) შესაბამისი აღნიშვნის გარეშე, რაც იწვევს შედეგებისა და დასკვნების არასწორ ინტერპრეტაციას.

4. **სამეცნიერო შედეგების განადგურება**, რაც გულისხმობს საკუთარი ან სხვის მიერ მიღებული მონაცემების ან ჩანაწერების მოსპობას დამფინანსებელის ხელშეკრულების, თსას-ის სამართლებრივი აქტებისა და პროფესიული ან დისციპლინური სტანდარტების დარღვევის გამოვლენის თავიდან აცილების მიზნით.

მუხლი 3. განცხადება აკადემიური ეთიკის დარღვევის შესახებ

1. აკადემიური ეთიკის დარღვევის შესახებ ადმინისტრაციული წარმოების დაწყების საფუძველია პირის წერილობითი და კანონმდებლობით დადგენილი წესით საკანცელარიო გზით რეგისტრირებული, განცხადების შემომტანი პირის პირადად შესრულებული და ხელმოწერილი განცხადება თანდართული დოკუმენტაციით, რომლებიც, გარდა კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნებისა, უნდა ითვალისწინებდეს შემდეგს:

- ა) განცხადებაში მითითებული უნდა იყოს წინამდებარე დებულებით გათვალისწინებული კონკრეტული დარღვევის/დარღვევების სახეობა;
- ბ) განცხადებას უნდა ერთვოდეს იმ ნაშრომთა ორიგინალები, რომლებითაც, განმცხადებლის აზრით, დასტურდება წინამდებარე დებულებით განსაზღვრული დარღვევა.

2. თუ განცხადება წარმოდგენილია წინამდებარე მუხლის პირველი პუნქტის მოთხოვნებთან შეუსაბამოდ (ხარვეზით), განმცხადებელს განესაზღვრება არანაკლებ 5-დღიანი ვადა, რომლის გასვლამდეც მან უნდა შეავსოს ზემოაღნიშნული ხარვეზი.

3. ამ დებულების მე-2 მუხლით გათვალისწინებულ დარღვევაზე წარმოება იწყება მხოლოდ ამ მუხლის მოთხოვნებთან სრულად შესაბამისი, თანდართული დოკუმენტაციითა და ინფორმაციით აღჭურვილი განცხადების განხილვით და სრულდება სამეცნიერო საბჭოს გადაწყვეტილებით.

4. წინამდებარე მუხლის მოთხოვნების დარღვევით წარმოდგენილი განცხადება არ განიხილება.

მუხლი 4. აკადემიური ეთიკის დარღვევის დამდგენი კომისია

1. განცხადების რეგისტრაციის შემდგომ, არაუგვიანეს 2 კვირის ვადაში, იქმნება

„აკადემიური ეთიკის დარღვევის დამდგენი კომისია” (ტექსტში შემდგომ - „კომისია”), რომლის შემადგენლობა მტკიცდება რექტორის ბრძანებით, სამეცნიერო საბჭოსთან კონსულტაციის საფუძველზე.

2. კომისია შესაძლებელია შედგებოდეს ფაკულტეტების, კათედრების, საგანმანათლებლო-სამეცნიერო და სამეცნიერო-კვლევითი ერთეულების, შესაბამისი დარგის დოქტორის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხის მქონე პირებისაგან (მათ შორის შესაძლებელია იყოს უცხოელი).

3. წინამდებარე დებულების მიზნებიდან გამომდინარე, იქმნება ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული შესაბამისი დარგის დოქტორის ან მასთან გათანაბრებული აკადემიური ხარისხის მქონე პირების ჩამონათვალი, რომელიც, ფაკულტეტებისა და კათედრების ხელმძღვანელთა წარდგინებით, მტკიცდება რექტორის ბრძანებით. შესაბამისი ფაკულტეტისა და კათედრის ხელმძღვანელი ვალდებულია, რექტორს წარუდგინოს ამ პუნქტით განსაზღვრული, სამეცნიერო მიმართულებების გათვალისწინებით შერჩეული, არანაკლებ 10 პირი, შემდგომში მათი კომისიაში შეყვანის მიზნით. შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულის ხელმძღვანელისათვის ზემოხსენებულ სიაში შეყვანაზე არასაპატიო მიზეზით უარის თქმა საფუძველია იმისა, რომ თსას-მა იმსჯელოს ასეთი პირის დისციპლინური პასუხისმგებლობის შესახებ. თსას-ის რექტორი წინამდებარე მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული მოთხოვნის შესრულების მიზნით სამეცნიერო საბჭოსთან კონსულტაციისათვის, როგორც წესი, ხელმძღვანელობს ბრძანებით დამტკიცებული პირთა ჩამონათვალით.

4. კომისია, როგორც წესი, უნდა შედგებოდეს არანაკლებ 5 წევრისაგან. კომისია თავის პირველ სხდომაზე ირჩევს კომისიის თავმჯდომარეს, თავმჯდომარის მოადგილესა და მდივანს. კომისიის წევრთა რიცხვი უნდა იყოს კენტი.

5. კომისია უფლებამოსილია, საჭიროების შემთხვევაში, განმცხადებლისაგან დამატებით მიიღოს წერილობითი ინფორმაცია იმ გარემოებათა შესახებ, რომლებშიც გამოიკვეთება დარღვევის შინაარსი, რაც განმცხადებლის მიერ გადმოცემული უნდა იყოს შესაბამის შინაარსობრივ შედარებებათა და ანალიზის გზით.

6. განმცხადებელი ვალდებულია მოთხოვნის შემთხვევაში წარადგინოს ამ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული ინფორმაცია. ამ სახის ინფორმაციის წარუდგენლობა საფუძველია განცხადებაზე წარმოების შეწყვეტისა.

7. კომისიის მუშაობისას კონკრეტული საკითხების გადაწყვეტის მიზნით, საჭიროების შემთხვევაში, თავისი კომპეტენტური აზრის დასაფიქსირებლად კომისიას შეუძლია დამატებით მოიწვიოს შესაბამისი დარგის ექსპერტი.

8. კომისია უფლებამოსილია შეუდგეს მუშაობას, თუ მას ესწრება კომისიის წევრთა 2/3 მაინც. ამასთან, თსას-თან შრომით-სამართლებრივ ურთიერთობაში მყოფი კომისიის წევრის მიერ კომისიის მუშაობაში არასაპატიო მიზეზით მონაწილეობაზე უარის თქმა საფუძველია იმისა, რომ თსას-მა იმსჯელოს ამ კომისიის წევრის დისციპლინური

პასუხისმგებლობის შესახებ.

9. კომისია თავის შესასრულებელ საქმიანობასთან დაკავშირებულ საკითხებზე გადაწყვეტილებებს იღებს დამსწრე წევრთა ხმების უმრავლესობით; ამასთან, კომისიის წევრი არ სარგებლობს კენჭისყრისას ხმის მიცემისაგან თავის შეკავების უფლებით.

10. კომისიის სხდომას ხელმძღვანელობს კომისიის თავმჯდომარე, ხოლო მისი არყოფნის შემთხვევაში - კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე, რომელიც ამ ვითარებაში სარგებლობს თავმჯდომარის უფლებამოსილებებით.

11. კომისიის მუშაობის ის პროცედურები, რომლებიც არ არის გათვალისწინებული წინამდებარე წესით, შესაძლებელია დადგინდეს უშუალოდ კომისიის მიერ (მათ შორის -კომისიის წერილობითი გადაწყვეტილების სახით).

12. კომისიის საქმიანობა აისახება კომისიის სხდომათა ოქმებში.

13. კომისიის სხდომა დახურულია. კომისია უფლებამოსილია, თავისი გადაწყვეტილების მიხედვით მიმდინარე წარმოების რომელიმე ეტაპზე მოიწვიოს განმცხადებელი, და ვალდებულია, მიმდინარე წარმოების რომელიმე ეტაპზე მოიწვიოს განმცხადებაში მითითებული, წინამდებარე დებულებით გათვალისწინებული დარღვევის/დარღვევების შესაძლო ჩამდენი პირი.

14. გარდა წინამდებარე დებულებით გათვალისწინებული სხვა გადაწყვეტილებებისა, განცხადებასთან დაკავშირებით კომისია ვალდებულია შეადგინოს დასკვნა, რომელშიც აისახება ინფორმაცია განცხადების მოთხოვნის, განცხადებაში აღნიშნული დარღვევის, იმ პირის შესახებ, ვის მიმართაც ჩატარდა წარმოება დარღვევის არსებობის ან არარსებობის დასაბუთებულობის, შესაბამისი სამეცნიერო ლიტერატურის, განმცხადებლის სტატუსის (აკადემიური ხარისხი), განცხადების შესწავლის მიზნით განხორციელებული პროცედურების შესახებ, და დასკვნითი ნაწილი.

15. შედგენილი დასკვნის დასკვნით ნაწილში კომისია ვალდებულია პირდაპირ მიუთითოს და დაასაბუთოს დარღვევის/დარღვევების არსებობა ან არარსებობა.

16. კომისიის დასკვნა ძალაში შედის კომისიის წევრთა არანაკლებ 3/4-ის ხელმოწერის შემთხვევაში. კომისიის განსხვავებული აზრის მქონე წევრი, ასეთის არსებობის შემთხვევაში, ვალდებულია დასკვნის შედგენიდან 2 დღის ვადაში წარუდგინოს კომისიას განსხვავებული აზრი წერილობით (პირადად ხელმოწერილი) კომისიის დასკვნაზე მისი დართვის მიზნით. კომისიის წევრის წერილობით ჩამოყალიბებული განსხვავებული აზრი კომისიის დასკვნის განუყოფელი ნაწილია.

17. კომისიის დასკვნა ეგზავნება თსას-ის სამეცნიერო საბჭოს შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით.

18. კომისიის წევრი ვალდებულია დაიცვას კონფიდენციალობის პრინციპი და არ გაამჟღავნოს ინფორმაცია კომისიის მუშაობის დასრულებამდე.

19. კომისიის წევრი არ შეიძლება იყოს პირი (დაინტერესებული პირი), ვისაც მონაწილეობა აქვს მიღებული ორიგინალის ან სადავო ნაშრომის შექმნაში, პირი, რომელიც შესაძლო დამრღვევის ან ორიგინალის (დედნის) ნაშრომის ავტორის ახლო ნათესავია, ან განმცხადებელია, ან - განმცხადებლის ახლო ნათესავი.

შენიშვნა: ამ მუხლის მე-19 პუნქტით გათვალისწინებულ „ახლო ნათესავში“ იგულისხმებიან „საჯარო სამსახურში ინტერესთა შეუთავსებლობისა და კორუფციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული პირები. დაინტერესებული პირის წარმოებაში მონაწილეობასთან დაკავშირებული საკითხები წყდება საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის მე-8, 92-ე, 93-ე მუხლებითა და კანონმდებლობის სხვა მოთხოვნათა გათვალისწინებით.

მუხლი 5. გადაწყვეტილების მიღება

1. გადაწყვეტილება აკადემიური ეთიკის დარღვევის შესახებ განცხადებასთან დაკავშირებით ჩატარებული წარმოების შედეგების საფუძველზე მიიღება სამეცნიერო საბჭოს მიერ კომისიის დასკვნებსა და საჭიროების შემთხვევაში წარმოების მასალაში არსებულ სხვა დოკუმენტაციაზე დაყრდნობით.

2. აკადემიური ეთიკის დარღვევის შესახებ განცხადებასთან დაკავშირებით ჩატარებული წარმოების შედეგების საფუძველზე კომისიის დასკვნაზე მისაღები გადაწყვეტილებების სახეობებია:

ა) აკადემიური ეთიკის დარღვევის შესახებ განცხადებასთან დაკავშირებული წარმოების შედეგების საფუძველზე **დარღვევის არარსებობის** შემთხვევაში კომისიის დასკვნა მიიღება ინფორმაციის სახით (ცნობად);

ბ) აკადემიური ეთიკის დარღვევის შესახებ განცხადებასთან დაკავშირებით ჩატარებული წარმოების შედეგების საფუძველზე **დარღვევის არსებობის** შემთხვევაში კომისიის დასკვნის საფუძველზე მიიღება შემდეგი გადაწყვეტილება:

ბ.ა) წინამდებარე დებულების მე-2 მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული დარღვევის არსებობის შემთხვევაში გათვალისწინებულია - თსას-ის უფლებამოსილი პირის/ორგანოს (რექტორის, სამეცნიერო საბჭოს) მიერ დამრღვევის (დასაქმებულის) დაკავებული თანამდებობიდან გათავისუფლება (მათ შორის - აკადემიური პერსონალის თანამდებობაზე არჩევის შესახებ გადაწყვეტილების ძალადაკარგულად გამოცხადება). დოქტორანტის შემთხვევაში გადაწყვეტილება მიიღება თსას-ის წესდებითა და თსას-ის მიერ მიღებული სამართლებრივი აქტებით გათვალისწინებული წესით.

ბ.ბ) წინამდებარე დებულების მე-2 მუხლის მე-2, მე-3, მე-4 პუნქტებით გათვალისწინებული დარღვევის არსებობა, რაც გამოვლინდა დამრღვევის სადისერტაციო ნაშრომში (დაცულში ან დასაცავად წარდგენილში), ითვალისწინებს თსას-ის უფლებამოსილი პირის/ორგანოს (რექტორის, სამეცნიერო საბჭოს) მიერ

დამრღვევის (დასაქმებულის) დაკავებული თანამდებობიდან გათავისუფლებას (მათ შორის აკადემიური პერსონალის თანამდებობაზე არჩევის შესახებ გადაწყვეტილების ძალადაკარგულად გამოცხადებას). დოქტორანტის შემთხვევაში გადაწყვეტილება მიიღება თსას-ის წესდებითა და მიღებული სამართლებრივი აქტებით გათვალისწინებული წესით.

ბ.გ) წინამდებარე დებულების მე-2 მუხლის მე-2, მე-3, მე-4 პუნქტებით გათვალისწინებული დარღვევის არსებობის შემთხვევაში საკითხი გადაეცემა თსას-ის დისციპლინური პასუხისმგებლობის კომისიას დამრღვევის მიმართ პასუხისმგებლობის შესაბამისი ზომის გამოყენების მიზნით. დოქტორანტის შემთხვევაში გადაწყვეტილება მიიღება თსას-ის წესდებითა და სამართლებრივი აქტებით გათვალისწინებული წესით.

3. აკადემიური ეთიკის დარღვევის შესახებ განცხადებასთან დაკავშირებით ჩატარებული წარმოების შედეგების საფუძველზე სამეცნიერო საბჭო, კომისიის დასკვნაზე მისაღები გადაწყვეტილებების გარდა, განსაზღვრავს აღმოჩენილ დარღვევაზე რეაგირების შემდეგ ფორმებს:

ა) **მიმართვა**, რაც წარმოადგენს თსას-ის ფარგლებში დაცულ ან დასაცავად წარდგენილ სადისერტაციო ნაშრომზე ამ დებულების მე-2 მუხლით გათვალისწინებული დარღვევის/დარღვევების არსებობისას სადისერტაციო საბჭოსთვის წერილობით დასაბუთებული დოკუმენტის გაგზავნას მინიჭებული/მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხის საფუძვლიანობის შემოწმების მიზნით;

ბ) **მითითება**, რაც წარმოადგენს შემდგომში, დამრღვევ პირთან სამსახურებრივი ურთიერთობის შესაძლო დამყარების (დასაქმების) შემთხვევაში, შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულებისათვის მიცემულ დავალებას, ამ დებულების მე-2 მუხლით გათვალისწინებული დარღვევის/დარღვევების არსებობის ფაქტის გათვალისწინების თაობაზე.

4. წინამდებარე დებულების მე-2 მუხლით გათვალისწინებული დარღვევის არსებობის/არარსებობის საკითხი განიხილება, მიუხედავად იმ გარემოებისა, თუ სად და როდის მოხდა შესაძლო დარღვევა.

5. წინამდებარე დებულების მე-2 მუხლით გათვალისწინებული დარღვევისათვის შესაძლებელია გამოყენებულ იქნეს წინამდებარე მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მხოლოდ ერთი გადაწყვეტილების სახეობა და მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული ერთი ან ერთზე მეტი რეაგირების ფორმა.

6. იმ პირის მიმართ, ვინც ერთხელ უკვე ჩაიდინა წინამდებარე დებულების მე-2 მუხლით გათვალისწინებული დარღვევა და ვის მიმართაც ჩატარებულ წარმოებაზე მიღებულ იქნა ამ დებულებით გათვალისწინებული გადაწყვეტილებები, გადაწყვეტილების შესაბამისი სახეობისა და რეაგირების ფორმის გამოყენება ნებადართულია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მომდევნო დარღვევა ჩადენილ იქნა გადაწყვეტილების შესაბამისი სახეობისა და რეაგირების ფორმის გამოყენების შემდგომ პერიოდში, გარდა ამავე დებულების მე-2 მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული დარღვევის არსებობისა.

იმ შემთხვევაში, თუ მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება დარღვევის არარსებობის თაობაზე, ამ გადაწყვეტილებასთან ერთად სამეცნიერო საბჭო უფლებამოსილია მიიღოს სახელმძღვანელო გადაწყვეტილება ამ დებულებით რეგულირებულ საკითხებზე შესაბამისი პირის შესაძლო შემდგომ განცხადებებში დასმული საკითხის განხილვასა და შესწავლაზე უარის თქმის შესახებ. ასეთ შემთხვევაში სამეცნიერო საბჭო ასევე უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება განმცხადებლის მიერ მცდარი მოსაზრებების წარმოდგენის თაობაზე ინფორმაციის გაზეთში („კლიტე დავითისი“) გამოქვეყნების შესახებ. ამასთან ერთად, იმ შემთხვევაში, თუ განმცხადებელი თსას-ის თანამშრომელია, იმსჯელოს საკითხის თსას-ის დისციპლინური კომისიისათვის გადაცემის შესახებ პასუხისმგებლობის შესაბამისი ზომის გამოყენების მიზნით. სტუდენტის შემთხვევაში გადაწყვეტილება მიიღება თსას-ის წესდებითა და თსას-ის მიერ მიღებული სამართლებრივი აქტებით გათვალისწინებული წესით.

მუხლი 6. დასკვნითი დებულება

კომისიის სრული დოკუმენტაცია სამეცნიერო საბჭოს შესაბამის გადაწყვეტილებასთან ერთად შესანახად გადაეცემა თსას-ის კანცელარიას.